

An illustration on a textured, light brown background. At the top, a trail of blue, five-pointed stars descends from the top edge. Below the stars, two hands in white sleeves reach upwards. On the left, a man with a long white beard and hair, wearing a white robe, looks up. On the right, a woman with curly grey hair adorned with two yellow flowers looks up with a thoughtful expression, her hand near her chin.

„Tak dobře,“ rozhodlo Štěstí. „Jsi-li přesvědčen, že k dosažení štěstí stačí **pouhý rozum**, učiňme pokus!“

Štěstí ukázalo na Matěje a pokračovalo:

„Dejme rozum tomuhle prošťáčkovi a uvidíme, přivede-li ho ke štěstí!“

Rozumu se nápad zalíbil. Řekl:

„I když rozumu není nikde nabyt, rád tě o své pravdě přesvědčím. Dám mu rozum toho, kdo je ze všech králů nejchytřejší!“

V zámecké komnatě seděl za stolem král Ctirad. Právě se rozhodoval o čemsi velmi důležitém. Hlavu měl v dlaních a tiše mumlal:

„Mám ty daně zvýšit, nemám?“

Vzal husí brk, aby lejtro popdepsal, vzápětí ale brk vrátil a jen si nerozhodně povzdychl.

Štěstí sledovalo Rozum, který se na můstku otočil k zámku.

Zvedl ruku a z dlaně mu začala vycházet sotva viditelná, modravá záře. Ta se zvětšovala, sílila a pak se jako paprsek rozletěla temnou nocí k zámeckým oknům.

Modravý paprsek vlétl pootevřeným oknem do zámecké komnaty a zastavil se nad hlavou krále.

„Podepsat? Nepodepsat?“ trápil se stále král Ctirad a bylo vidět, že ho tíha královského rozhodování opravdu netěší. Paprsek náhle sjel ke králově hlavě, dotkl se jeho vlasů a pak odletěl otevřeným oknem ze zámku!

Modravý paprsek letěl od zámku zpět k můstku, na kterém stálo Štěstí s Rozumem. Paprsek vjel do dlaně Rozumu a ten se otočil k břehu, na kterém seděl Matěj.

V zámecké komnatě se král Ctirad rozhlédl kolem sebe, ustaraný výraz mu zmizel z tváře, usmál se, řekl tónem prostáčka:

„To se mi nějak ulevilo!“

A brk, kterým se chystal podepsat veledůležitá lejstra, vyhodil bezstarostně z okna!

Modravá záře vyjela z dlaně Rozumu a zamířila tentokráte k břehu říčky. Tam se na chvíli zastavila nad hlavou Matěje, pak sjela k jeho vlasům, dotkla se jich a ihned zamířila zpět k můstku, na kterém postávalo Štěstí s Rozumem. Sotva se modravý paprsek vrátil do dlaně Rozumu, ozvalo se silné, zlověstné zasyčení.

„Vím, čí rozum jste mu darovali!“ ozval se nepříjemný, syčivý hlas hada, který se prosmýkl mezi nohama Rozumu. Objevil se záblesk, zahřmělo, had se smrsknul a náhle stála před Rozumem a Štěstím odpor-
ná stařena v roztrhaných šatech.

„Rozum krále Ctirada jste mu dali! Je to tak?“

„Závisti!“ hleslo překvapené Štěstí. „Kde ty se tu bereš?“

„Ále,“ mávla Závist unaveně rukou. „Plazím se z Mojmírova králov-
ství! Vyhnali mě! Že prý království zchudlo kvůli mně!“

Závist se zahleděla na Štěstí s Rozumem, kteří se k sobě polekaně
tiskli.

„Bojíte se mě, co?“ optala se jich spokojeně.

„Rozum se nemá čeho bát!“ ohradil se Rozum. „Ani Závisti!“

„Oba jste na mě krátcí!“ sykla na ně Závist sebejistě. „Štěstí pomine,
rozum se ztratí! Ale já, JÁ jsem věčná!!!“

Na to Štěstí i Rozum odpověděli mlčením. Závist se jich optala s nadějí:

„Zaslechla jsem, že u krále Ctirada jsou prý lidé bohatí a šťastní! Je to pravda?“

Štěstí hned pochopilo, co má Závist v úmyslu. Řeklo bojovně:

„Do toho království nevkročíš!!!“

Závist se jen povýšeně uchichtla a řekla:

„Nevezmu jim štěstí! Ani rozum! Jen je nechám – **závidět!** A uvidíme, kdo z nás tří je nejdůležitější!“

Pokynula jim rukou na pozdrav a sykla:

„Závisti – zdar!“

Zablýsklo se, zahřmělo, a když se kouř rozplynul, zahlédlo Štěstí, jak se had prosmýkl kolem nohou Rozumu a zmizel v temných křovinách.

Štěstí pohlédlo na spícího Matěje, povzdychlo si smutně a řeklo Rozumu:

„To bude mít silného protivníka...“

Rozum však Matějovu budoucnost neviděl černě. Namítl sebejistě:

„S rozumem krále? Na něho bude i Závist krátká!“

„Kéž bys měl pravdu, Rozume.“

Štěstí a Rozum se objali na rozloučenou, proměnili se ve žluté a modré světélko, odletěli nad les a tam se rozplynuli.

Noc vystřídala den a nový majitel rozumu a budoucí úhlavní nepřítel Závisti, tedy Matěj, se právě na břehu říčky probudil. V té chvíli ještě netušil, že má rozum, že mu byla nadělena řeč, že mu zmizely obrovské přední zuby, že už nemá pihy a vůbec – že se z něho stal mladík, za kterým se každá slečna ráda ohlédne. Matěj pohlédl na koště, které celou noc svíral, vhodil ho do říčky, a protože zaslechl zpěv ptáka, vzhlédl ke koruně stromu. Poskakoval tam zvesela nějaký malý zpěváček a Matěj poprvé normálně promluvil:

„Tak co, čimčaráku?“ oslovil zpěváčka přátelsky. Pak se rozhlédl po tom prosluněném údolíčku, ve kterém se nad říčkou vznášela ranní mlha, a řekl čimčarákovi okouzleně:

„To nám ten den hezky začíná, vid’?“

Ptáček zpěváček uletěl, Matěj se za ním díval, snad poprvé ve svém životě se šťastně usmíval a měl pocit, že je na světě opravdu krásně.

Trubači začali na ochozu zámecké věže troubit slavnostní fanfáry, protože na nádvoří vjel kočár, zřejmě se vzácnou návštěvou. U otevřeného okna v prvním patře zámku se o čemsi velmi vzrušeně radil vicekrál se svými rádci. Když spatřili příjíždějící kočár, zvolal vicekrál zoufale:

„No prosím! Vyslanec Mojmírova království je tady a pan král nikde!“

Přiběhl k nim komorník a hlásil zdrceně:

„Ani u princezny není!“

„Prohledat!“ přikázal vicekrál halapartníkům. „Celý zámek prolezte od půdy až po sklepení!“

A zatímco halapartníci otevírali jednu komnatu po druhé, rozumu zbavený král cupital spokojeně chodbou ke schodišti, které vedlo na věž. Byl oblečen jen do noční košile, na hlavě měl korunu a v ruce žezlo s jablkem. Jeho bosé nohy pleskaly o dlažbu. Tvářil se velmi šťastně a jen my víme, co tu změnu způsobilo. Král cestou potkal sluhu.

„Poslyš, mládenče,“ optal se dobrácky starého sluhu. „Kam vedou tyhle schody? Nahoru?“

„Nahoru, pane králi, nahoru!“ odpověděl zmatený sluha, který při pohledu na králův úbor nevěřil svým očím.

„A tyhle dolů?“

„Dolů, pane králi, dolů!“

„Ty jsi nějak chytrý!“ pravil pan král o tón přísněji a nevydal se ani nahoru, ani dolů, nýbrž rovně.

Halapartníci marně hledali krále po zámku. Běhali po chodbách, nahlíželi do obrazárny i do kuchyně, ale po králi jako by se slehla zem. Jeden z halapartníků nahlédl i na balkon, ale ten byl zcela opuštěný. Aspoň to tak na první pohled vypadalo. Když všichni halapartníci opustili chodbu, prosmýkl se z balkonu do chodby had. Zasyčel a proměnil se v babiznu Závist! Rozhlédla se ostražitě, a protože byly slyšet jen vzdálené hlasy a dupot halapartníků, vydala se na výzvědy.

Král spatřil mladého sluhu, který právě měnil květiny v obrovské váze.

„Necháš tam ty kytky!“ obořil se na něho a sluha se hned bránil udiveně:

„Prý jste je přikázal vyměnit!“

„Tebe vyměním! A hned! Já si náhodou moc dobře pamatuju, co jsem přikázal!“

„Jistě, pane králi!“ uklonil se raději sluha uctivě a zmizel. Král si unaveně sedl na poslední schod širokého schodiště. Nemohl tušit, že celý jeho rozhovor s mladým sluhou sledovala zpovzdálí babice Závist! Ta se zcela nečekaně proměnila ve velice důstojnou, usmívající se dvorní dámu.

„Jojo,“ povzdychl si král na schodech, aniž dámu spatřil. „Každý je tu chytrý, ale cestu do sálu mi nikdo neporadí!“

„Možná je to tím, že se ptáš těch nepravých lidí!“

Král se otočil za hlasem a překvapením mu málem vypadlo žezlo z ruky. Hleděl do tváře jemu neznámé, ale přátelsky se usmívající dámy.

„Nepoznáváš mě?“ ptala se Závist mazaně a šla ke králi blíž. „Neříkal jsi mi snad vždy, že mé rady jsou kořením tvého života?“

„Koření?“ nechápal vůbec nic pan král, ale najednou se mu tvář rozjasnila: „Á, kuchařka!“ ukázal na Závist radostně. „Dostala jsi přidáno, víš to?“

Závist se uklonila a vznešeně se králi představila:

„Vévodkyně Anastazie Ula Sacuro Jashua Asta Nela de la di Monfereti!“ Rozpřáhla ruce k srdečnému objetí a dodala jako nejlepší králova přítelkyně:

„Tvá Stázička přece!“

„Sestřenko!“ objal ji hned radostně král. „Vítám tě!“ Ovšem vzápětí se zarazil, protože si uvědomil:

„Ale já myslel, že jsi umřela na mor!“

„To byla sestřenka z matčiny strany!“ zalhala Závist pohotově. „Mně jsi vždycky říkal: Až mi bude nejhůř, přijď, na tebe já dám!“

„Jóóóó!“ nemohl si vzpomenout pan král, a protože se ozval dupot blížících se halapartníků, vyzvala ho Závist:

„Co kdybychom si někde promluvili o samotě?“

Král se Závistí se před halapartníky schovali do obrazárny.

„Óóóó!“ vydechla Závist úžasem nad tím bohatstvím. Král ukázal na podobiznu krásné, mladé ženy a řekl láskyplně:

„Královna. Má Růženka! Omylem zastřelila sama sebe na lovu.“

